

חדשות

חדשות משפט ופלילים

הרשעת "הזיכרון המודחק": פרקליטי האב מבקשים דיון נוסף

פרקליטיו של בני שמואל, שהורשע שאנס את בתו, מבקשים מהעליון דיון בהרכב מורחב: אימוץ תיאוריית הזיכרון המודחק סותר את הידע המדעי

שמור 16 58

רויטל חובל |
15:45 19.10.2014

סנגוריו של בני שמואל, האב שהורשע בבית המשפט העליון ובבית המשפט המחוזי בשורה ארוכה של ביצוע מעשי אונס בבתו, בהם נזכרה לאחר חלום שחלמה בגיל 23, הגישו היום (ראשון) בקשה לקיים דיון נוסף בתיק, בהרכב מורחב של שופטים. לטענת סנגוריו, עורכי הדין גיל שפירא ומשה קשלס מהסנגוריה הציבורית, "פסק הדין עוסק באחת הסוגיות הייחודיות והמורכבות שהתעוררו בשנים האחרונות בהליכים פליליים - זכרון מאוחר של מתלוננות בעבירות מין. סוגיה זו של אובדן הזיכרון והקמתו מחדש, מצויה במרכזה של מחלוקת מקצועית ומדעית עזה הניטשת בין מומחים, חוקרים ומדענים ברחבי העולם".

קריאת זן

הסנגורים שפנו לבית המשפט העליון, טוענים כי פסק הדין שאימץ את תיאוריית הזיכרון המודחק עומד בסתירה לידע המדעי והמחקרי העדכני ביותר, ויש הצדקה לקיים דיון נוסף בתיק ולעכב את ביצוע עונש 12 שנות המאסר שנגזרו על שמואל, שאותן הוא אמור להתחיל לרצות ב-30 באוקטובר. הנשיא אשר גרוניס או מחליפתו מרים נאור הם שיכריעו האם יש הצדקה לקיים דיון נוסף בתיק.

בין היתר מציינים הסנגורים את ההצהרה שפירסמה המועצה המדעית לפסיכולוגיה קלינית של האגודה האמריקאית לפסיכולוגיה (APA) התוקפת את הקביעות המשפטיות בפסק הדין ביחס לתוקפה של תיאוריית הזכרון המודחק והמשמעות שניתנה לה בפסק הדין. כמו כן הם מתייחסים לגילוי דעת שפורסם ב"הארץ" עליו חתומים 47 חוקרים קליניים. לפיו מיטב הידע המדעי והמחקרי

הקיים כיום בארץ ובעולם מראה כי אין כל בסיס מדעי מוכר ותקף לקביעות בפסק הדין שעניינן תיאוריית הזכרון המודחק, היכולת להעריך את מהימנות הזכרון כפי שתוארה, והקשר שבין סממנים נפשיים מסויימים לבין אמינות הזכרון.

בתגובה לגילוי הדעת של 47 המדענים, **נפתחה עצומה ברשת** שעליה חתמו כבר כ-800 "אנשי בריאות הנפש". "גילוי הדעת חובר לסיקור תקשורת רשלני ומסלף כשלעצמו, שחבק את גרסת האב האנס, שטען שהוא מורשע על סמך חלום, תוך ייתורו של ההליך המשפטי הממושך, המעמיק והמקצועי לעילא שהתנהל הלכה למעשה", נכתב בעצומה. "לבד מהדיון הלגיטימי בסוגיות הנוגעות בזיכרונות "אמיתיים" מול זכרונות "מודחקים", אנו מבקשים/ות למחות נגד השימוש של החותמים על גילוי הדעת, בכוח הממסדי שניתן להם לטעון טענות מדעיות לכאורה, על מנת לשמוט את הקרקע תחת המאבק נגד אלימות מינית בילדות בכלל ובמקרה הנדון בפרט".

צילום: אמיל סלמן

בני שמואל בבית המשפט העליון בירושלים, בחודש שעבר

עוד כתבות בנושא

המשפט נגד בני שמואל נמשך כבר כמעט 12 שנה. כתב האישום נגדו הוגש בינואר 2003, לאחר שחמישה חודשים קודם לכן, בגיל 26, פנתה בתו למשטרה

וסיפרה כי אביה אנס אותה בילדותה, מאז שהייתה כבת שלוש ועד גיל 11. בעדותה במשטרה סיפרה כי לא זכרה את האירועים במשך שנים ארוכות ונזכרה בהם כשהתגוררה בניו יורק, לאחר שחלמה חלום בשנתה. מכאן, החלה להיזכר בפרטים נוספים.

ב-2007 הרשיע בית המשפט המחוזי בתל אביב את שמואל בעבירות שיוחסו לו - לפי דעת רוב (השופטים סביונה רטלוי וקובי ורדי) כנגד דעתה של השופטת יהודית אמסטרדם - וגזר עליו 12 שנות מאסר בפועל ותשלום פיצוי של 228 אלף שקל. במסגרת הערעור לבית המשפט העליון, אז החלה לייצג את שמואל הסנגוריה הציבורית, הוחזר הדיון לבית המשפט המחוזי לצורך עיסוק בסוגיה המקצועית של אמינות הזכרון המודחק שמתעורר בעקבות חלום. מטעם שני הצדדים, המדינה וההגנה, העידו מומחים בתחום. אולם בסופו של דבר, ב-2011, בית המשפט המחוזי ביכר את **מומחי התביעה** שראו בתסמינים הנפשיים של הבת כחיזוק לכך שמדובר בזכרון מודחק אמין והרשיע את שמואל פה אחד (השופטים צבי גורפינקל, קובי ורדי ויהודית אמסטרדם). בחודש שעבר הותיר בית המשפט העליון (השופטים עדנה ארבל, סלים ג'ובראן וחנן מלצר) את ההרשעה על כנה.

כתב האישום נגד שמואל הוא הראשון מסוגו בישראל בסוגיית הזכרונות המודחקים. אולם מאז שהוגש ניתנו שני פסקי דין בבית המשפט העליון שהכירו בקיומה של התופעה ובאמינותה. בשני המקרים היה זה זיכרון מודחק שהתעורר בעקבות טיפול נפשי ופסיכולוגי.

בבקשה לדיון נוסף מתייחסים הסנגורים לכך שבפסק הדין התייחסה השופטת בדימוס עדנה ארבל לטענה על היעדר תוקף מדעי ומחקרי של תיאוריית הזכרון המודחק, וקבעה כי חרף המחלוקת בנושא, הרי ש"במישור המדעי אין לבית המשפט יומרה להכריע בסוגיה זו, ואולם, במישור המשפטי הוכרה התופעה של זיכרונות מודחקים". במסגרת הבקשה דנים הסנגורים ביחס שבין המשפט למדע ועל כך שבניגוד למקרים אחרים שבהם המדע הקדים את המשפט, במקרה זה המשפט הקדים את המדע והכיר בתופעה שהקהילה המדעית לא מכירה בה. כמו כן הם מבקשים לבדל את עצמם ממקרים נוספים של זיכרון מודחק. לטענתם במקרה זה אין תיעוד מקצועי-טיפולי לתהליך השחזור של הזיכרון שאבד ולקיים דיון נוסף ומורחב על כך, כמו גם על מה יכולות להיחשב ראיות מחזקות לצורך ביסוס הרשעה על סמך זיכרון מודחק.

במסגרת הבקשה מפנים הסנגורים לפסיקה בכמה מדינות בעולם שבהן נדחתה תיאוריית הזכרון המודחק. כך למשל, לפסק דין שניתן בחודש יוני 2012 בבית המשפט העליון של מדינת צפון-קרוליינה, שבו נדחה ערעור המדינה על החלטת בית משפט מחוזי בהליך פלילי, שקבע כי תיאוריית הזיכרון המודחק שנויה

במחלוקת מהותית, והיא נעדרת בסיס מדעי מספק ועל כן קבלת עדויות לגביה עלולה להטות את המשפט באופן לא הוגן.

"סקירת הפסיקה במשפט המשווה, ובפרט ההתפתחויות המשמעותיות שחלו מאז הדיון בערעור נשוא עתירה זו, וכמובן גם לאחר פסק הדין, מדגישים ביתר שאת את חריפותה של המחלוקת המדעית ואת הממצאים העדכניים העומדים בסתירה לקביעות שבפסק הדין", נכתב בבקשה. "על רקע זה, נראה כי בולט במיוחד הקושי שמעורר פסק הדין בכל הנוגע לנכונות להכיר בתיאוריית הזכרון המודחק במישור המשפטי במנותק מהמישור המדעי. הקושי הטמון בתוצאה זו העולה מפסק הדין, וחשיבותו הרבה בשל ההשלכות העתידיות האפשריות של קביעות אלו הם משמעותיים במיוחד נוכח הסכנה הממשית לעיוות דין בנסיבותיו של המקרה הספציפי, ולהתקבעותה של הלכה בעייתית ושגויה שתשליך על מקרים נוספים בעתיד".

פייסבוק טוויטר גוגל פלוס

Powered by

כתבות נוספות שעשויות לעניין אותך

מרחבי הרשת

מזון למחשבה
הקשר בין אכילת יוגורט לבריאות שלכם

מרחבי הרשת

גלובס
"חזרתי לת"א וזאת ההחלטה הכי טובה שעשיתי בחיים"

ספרות

פגישה בלתי צפויה

מגזין

איך קיבלו הצבעים השונים את שמותיהם?

תגובות

הוסיפו תגובה

פתח את כל התגובות

סדר את התגובות מהאחרונה לראשונה

מה זה משנה אם מדובר בזיכרון מודחק או רציף?

14

ככה וככה מדובר בגרסה נגד גרסה | 24.10.2014 11:03